

Türkçe-Bulgarca Bireylerin Düzenek Karışırımı

Code Mixing in Turkish–Bulgarian Bilingual Individuals

İsmail Orkun ATASOY^{ID}
Gülsüm Songül ERCAN^{ID}

Dokuz Eylül Üniversitesi, Edebiyat
Fakültesi, Genel Dilbilim Anabilim
Dalı, İzmir, Türkiye

Öz

Farklı dilleri ya da değişkeleri konuşan topluluklar etkileşime geçtiğinde birtakım dilsel sonuçlar meydana gelmektedir ve bu sonuçlar ile onların altlarında yatan süreçlere gönderimde bulunan terim "dillerarası etkileşim"dir. İkidilli etkileşim bağlarında ortaya çıkan birçok dil olgusu bulunmaktadır. Düzenek değiştirimi söz konusu dil olgularından biridir. Düzenek kaydırımı ve düzenek karışırımı olmak üzere iki türü bulunmaktadır. Çalışmamızın konusu olan düzenek karışırımı sözcü ya da tümce sınırları içinde (genellikle de tümcecik ve öbek kapsamında) meydana gelen bir düzenek değiştirimidir ve belli iletişim hedefleri doğrultusunda yapılmaktadır. Bu çalışmanın amacı, Türkçe-Bulgarca ikidilli Kuzeydoğu Bulgaristan Türklerinin gündelik konuşmalarında gözlenen düzenek karışırımının hangi iletişimsel işlevler doğrultusunda, diğer bir ifadeyle ne amaçla, ve ne sıklıkta yapıldığının belirlenmesi ve böylelikle söz konusu grubun en çok hangi işlev doğrultusunda düzenek karışırımı yoluna gittiğinin ortaya konmasıdır. Çalışmanın veri tabanı toplamda 5 saat 11 dakika uzunluğundaki dokuz adet günlük konuşma kaydından derlenen çevriyazılardan oluşmaktadır. Veri tabanının çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular ikidilli Kuzeydoğu Bulgaristan Türklerinin yedi farklı iletişimsel işlev doğrultusunda düzenek karışırımına başvurduklarını ve karışırımın işlevlere göre dağılımları arasında farklılıklar olduğunu göstermektedir. "Diğer dilde ifade etme kolaylığı" işlevinin diğer tüm işlevlere göre açık ara farkla en sık başvurulan işlev olduğu, ikinci sırada ise "vurgulama / onay" işlevinin yer aldığı gözlemlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Toplumdilbilim, ikidillilik, düzenek değiştirimi, düzenek karışırımı, Bulgarca-Türkçe ikidilli bireyler

ABSTRACT

When communities speaking different languages or varieties interact, certain linguistic outcomes occur, and the term referring to these outcomes and the underlying processes is "language contact." There are various linguistic phenomena that arise in the contexts of bilingual interaction. Code changing is one of the linguistic phenomena that emerges in these contexts. There are two types of it, namely code switching and code mixing. Code mixing, which is the topic of our study, is the code changing that occurs within utterance or sentence boundaries (often within clauses and phrases) and is performed for specific communicative purposes. The aim of this study is to determine for which communicative functions, in other words, for what purpose and how frequently, the code-mixing cases that are observed in the everyday conversations of Northeastern Bulgarian Turks who are Turkish–Bulgarian bilinguals are done and, consequently, to identify the primary function for which this group resorts to code mixing. The database of the study consists of transcriptions compiled from nine daily conversation recordings with a total duration of 5 hours and 11 minutes. The findings obtained from the analysis of the database show that bilingual Northeastern Bulgarian Turks use code mixing for seven different communicative functions and that there are differences in the distribution of the functions of code mixing. It has been observed that "ease of expression in the other language" is by far the most frequently used function followed by the "emphasis/approval" function in the second place.

Keywords: Bilingualism, Bulgarian–Turkish bilingual individuals, code changing, code mixing, sociolinguistics

Geliş Tarihi/Received: 27.09.2023

Kabul Tarihi/Accepted: 03.11.2023

Yayın Tarihi/Publication Date: 28.12.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:

İsmail Orkun ATASOY

E-mail: iorkunatasoy@gmail.com

Atıf: Atasoy, İ. O., & Ercan, G. S. (2023).

Türkçe-Bulgarca bireylerin düzenek karışırımı. *Journal of Literature and Humanities*, 71, 33-43.

Cite this article as: Atasoy, İ. O., & Ercan, G. S. (2023). Code mixing in Turkish–Bulgarian bilingual individuals. *Journal of Literature and Humanities*, 71, 33-43.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Dillerarası etkileşim, farklı dil toplulukları arasında gerçekleşen etkileşime bağlı olarak ortaya çıkan sonuçlara ve bu sonuçların altında yatan süreçlere gönderimde bulunan bir terimdir (Grant, 2019, s. 1).

Düzenek değiştirmisi, yani belli bir iletişim bağlamında iki farklı dil ya da dil değişkesinin birlikte kullanılması, söz konusu süreçlerden biridir.

Düzenek değiştirmisi, iki farklı biçimde ortaya çıkmaktadır: Düzenek kaydırımı (İng. code-switching) ve düzenek karıştırımı (İng. code-mixing). Alanyazında genellikle bu iki terim birbirinin yerine geçebilecek biçimde kullanılmaktadır (Brezjanovic-Shogren, 2011, s. 21). Ancak bu terimler, altlarında yatan süreçler açısından birbirinden farklılık göstermektedir.

Bu bağlamda düzenek kaydırımı, bir konuşucunun herhangi bir dilde/lehçede/ağızda konuştuğu sırada başka bir dile/lehçeye/ağıza geçiş yapması biçiminde ifade edilmektedir (Yaman & Ekmekçi, 2018, s. 149). Tümce sınırları boyunca yapılan dil değiştirmeleri bu gruba girmektedir (Ningsih ve ark., 2019, s. 4). Bu çalışmanın araştırma konusunu oluşturan düzenek karıştırımı ise bir sözcenin ya da tümcenin sınırları içinde meydana gelen düzenek değiştirimidir (Babalola & Taiwo, 2009, s. 3; Brice & Anderson, 1999, s. 17; Gebhardt, 2011, s. 4; Wardhaugh, 2006, s. 101); *ek*, *sözcük*, *öbek* veya *tümcecik* gibi birimlerin *içe yerleştirme* durumlarına gönderimde bulunmaktadır (Brezjanovic-Shogren, 2011, s. 21). Düzenek değiştirmisiyle ilgili olarak üzerinde durulan bir konu değiştirimis işlevi, diğer bir ifadeyle hangi amaçla bu değiştirmis in yapıldığıdır. Bu bağlamda düzenek karıştırımı için de geçerli olan *dil yetersizliği* (Crystal, 1987), *vurgu* (David, 2003), *netleştirme* (Dey & Fung, 2014), *ikna* (Mukti & Muljani, 2016), *alıntı yapma* (Gumperz, 1982) vb. çeşitli pek çok işlevden farklı alanyazın araştırmacıları tarafından söz edilmiştir.

Yukarıda sözü geçen bilgiler göz önünde bulundurularak bu çalışmada (i) ikidilli Bulgaristan Türkleri'nin kendi aralarındaki gündelik etkileşimleri çerçevesinde Türkçe'den Bulgarca'ya doğru ya da Bulgarca'dan Türkçe yönünde olmak üzere gerçekleştirdikleri düzenek karıştırmalarının hangi iletişimsel işlevlere yönelik olduğunun belirlenmesi; (ii) saptaması yapılan karıştırım örneklerinin işlevlere göre nicel dağılımlarının, yani işlevlere göre sayısal sıklık değerlerinin, ortaya konması ve bu yolla da hangi karıştırım işlevlerinin kullanım sıklıkları açısından diğer işlevlere kıyasla ön plana çıktığının belirlenmesi ve (iii) karıştırım işlevlerinin sıklık değerleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olup olmadığının saptanması amaçlanmaktadır.

Kuramsal Çerçeve

Bir Dillerarası Etkileşim Görüngüsü Olarak Düzenek Karıştırımı

Dillerarası etkileşim bağlamında *düzenek değiştirmisi* (*düzenek kaydırımı* ya da *düzenek karıştırımı*), *ödünçleme*, *dil aşınması*, *girişim*, *karma dil*, *kırma dil*, *aradil* gibi çeşitli dil olayları ortaya çıkmaktadır. Bu görüngülerin birbirinden hangi yönlerle ayrıldığını *ögelerin büyüklüğü*, *ögelerin dildeki yerleşiklik düzeyi* ya da *ögelerin yerleştiği dilsel çerçevenin ne olduğu* gibi birtakım özellikler dikkate alınarak açıklamak mümkündür. Sözgelimi, iki ayrı dilden kaynağını alan dil ögelerinin büyüklüğü düzenek kaydırımı olgusunda düzenek karıştırımına kıyasla daha büyüktür, ancak hem kaydırım hem de karıştırmada ögelerin dilin parçası olarak yerleşikleşmesi söz konusu değilken ödünçleme ve kırma dil görüngülerinde ögeler yerleşikleşmiştir ve bununla birlikte diğer dil ögelerinin içeri alındığı bir temel dil çerçevesi düzenek karıştırımında ve ödünçlemede kendisini gösterirken bu kez de kaydırımda bu özellik bulunmamaktadır. İşte bu bağlamda çalışmamızın konusu olan “düzenek karıştırımı” olgusu düzenek kaydırımı ile yakından ilişkili bir kavram olarak alanyazın çerçevesinde pek çok yerde kaydırım ile birlikte ele alınıp onunla arasındaki ilişki üstünde durulan bir dillerarası etkileşim görüngüsüdür. Bu iki görüngüye ait kavramsal alanların kesişim durumuna ilişkin görüşler çeşitlilik sergilemektedir ve bu nedenle de çalışmada kavramsal karışıklığın önüne geçilmesi amacıyla “düzenek kaydırımı” ve “düzenek karıştırımı” olgularının ortak adı olarak “düzenek değiştirmisi” şemsiye terimi benimsenmektedir.

Meyerhoff (2006) düzenek karıştırımının genellikle bir *tümcecik* ya da *öbek* kapsamında meydana gelen değişkeler ya da düzenekler arası değiştirmis i durumlarına gönderimde bulunduğunu ifade etmektedir (s. 120). Daha da özellikli olarak ifade etmek gerekirse düzenek karıştırımı *ek*, *sözcük*, *öbek* veya *tümcecik* gibi birimlerin *içe yerleştirme* durumlarına gönderimde bulunan bir terimdir (Brezjanovic-Shogren, 2011, s. 21). Bu bağlamda iki ayrı dilden gelen sözcüklerin ya da öbeklerin bir tümcenin içerisinde gömülü olarak bulunduğu görülmektedir (Brice & Anderson, 1999, s. 17). Ayrıca bu ögeler, içine alındıkları tümcenin temel diline (İng. matrix language) ait yerleştirme kurallarına uygun bir görünüm sergilemektedir (Sridhar & Sridhar, 1980'den akt. Duran, 1994, s. 5).

Düzenek Karıştırımının Kapsamı ve Özellikleri

Alanyazına bakıldığında Wardhaugh (2006, s. 108) konu değişikliği yokken bir sözce kapsamında meydana gelen düzenek değiştirmis i durumları için kimileri tarafından “düzenek karıştırma” ya da “tümceiçi düzenek kaydırımı” terimlerinin kullanıldığını belirtmektedir ve nitekim Alejandro Brice ve Raquel Anderson (1999, s. 17) “tümceiçi düzenek kaydırma” adı verilen kavramın “düzenek karıştırma” olarak da bilindiğini ifade etmekle birlikte Paradis, Nicoladis ve Genesee (2000) iki ayrı dilden gelen ögelerin bir sözce içinde karıştırıldığı durumu “tümceiçi düzenek karıştırımı” biçiminde adlandırmış olup “düzenek karıştırımı” yerine çoğunlukla “düzenek kaydırımı” teriminin

Tablo 1.
Veri Tabanının İncelenmesi Sonucunda Saptanan Düzenek Karıştırımı Örneklerinin İşlevlere Göre Sayısal Dağılımı

İşlevler	Sıklık
1 - Diğer dilde ifade etme kolaylığı	1180
2 - Vurgulama / Onay	203
3 - Netleştirme	23
4 - Duyuşsallık	46
5 - Dayanışma İşlevi	1
6 - İkna	1
7 - Alıntı Yapma	9
TOPLAM	1463

kullanıldığı biçimine bir bilgiye yer vermiştir (ss. 245–246). Sonuç itibarıyla “düzenek karıştırımı” ile “tümceiçi düzenek kaydırımı” kavramları arasında bir özdeleştirmenin yapılagıldığını söylemek mümkündür. Bu bağlamda bu çalışma çerçevesinde kavram karışıklığı olmaması açısından tümceiçi düzenek kaydırımının yerine geçecek biçimde “düzenek karıştırımı” terimi benimsenmiştir. Bununla birlikte “dil değiştirme” kavramını biraz açmak gerekirse bunun sahip olduğu anlam belirli bir konuşma etkinliğinde düzeneklerin (dillerin ya da dil değişkelerinin) *kaydırımı* ve *karıştırımı* biçimindedir, ancak görüldüğü üzere alanyazında söz konusu durum için genelde düzenek kaydırım kavramı kullanılmaktadır (Musk, 2010, s. 185).

Düzenek karıştırımı bir sözcüğe ya da tümce sınırları içinde kendisini gösteren bir düzenek değiştirimi türüdür (Babalola & Taiwo, 2009, s. 3; Brice & Anderson, 1999, s. 17; Gebhardt, 2011, s. 4; Wardhaugh, 2006, s. 101).

(1)

Todos los Mexicanos *were riled up*.

(Tüm Meksikalılar kızgındı.)

Estaba *training* para pelear.

(Kavga için antrenman yapıyordu.)

(Pfaff, 1979'dan akt. Wardhaugh, 2006, s. 108).

Örnek (1)'deki tümceler İngilizce ile İspanyolca arasında yapılmış değişimler olarak düzenek karıştırımı görüngüsüne birer örnektir. Birinci tümcede temel dil İngilizce olup "todos los Mexicanos" biçimindeki İspanyolca öbek İngilizce yapı içine yerleştirilmiştir. İkinci tümcede ise İspanyolca temel dil olup İngilizce "training" sözcüğünün İspanyolca tümce içine alındığı görülmektedir.

(2)

sabah Internetseite-de-ki-ler-i ausdrucken ed-eceğ-im

(sabah internet sitesindekileri yazdıracağım)

(Çetinoğlu & Çöltekin, 2016, s. 122).

Örnek (2)'de Türkçe ile Almanca arasındaki düzenek karıştırımı olgusuna örnek oluşturan bir tümce görülmektedir. Dilbilgisel çerçevenin yapılandırıldığı dil olarak temel dilin Türkçe olduğu bu tümcede Almanca'dan Türkçe yönünde iki ayrı sözcük karıştırım işlemiyle içe alınmıştır.

Düzenek Karıştırımının İşlevleri

Önceden düzenek değiştirimi görüngüsü, yalnızca dilsel hâkimiyeti iki dil üzerinde de sınırlı olan çocukların gerçekleştirdiği eksik bir davranış türü biçiminde yorumlanmıştır (Escamilla & Hopewell, 2007, s. 2). Bugün de genel olarak ilk bakışta düzenek değiştiriminin ikidilli kimselerdeki dil bilgisi "yetersizlikleri"nin bir göstergesi olduğu düşüncesi uslara gelmektedir (Al Heetia & Al Abdely, 2016, s. 12). Bununla birlikte düzenek değiştirimi olgusuna yönelik bu söz konusu anlayışın araştırmalara dayalı olmaktan çok aslında düzgüsel temelli bir anlayış biçimi olduğu görülmektedir (Lin, 1996'dan akt. Alenezi, 2010, s. 5).

Düzenek değiştirimi belirli iletişimsel niyetleri gerçekleştirmek amacıyla kullanılmaktadır (Shin, 2010'dan akt. Al Heetia & Al Abdely, 2016, s. 12). Söz gelimi Azlan ve Narasuman (2013) düzenek değiştiriminin *beceri eksikliği* (İng. lack of facility), *kesit dil eksikliği* (İng. lack of register), *konusucunun ruhsal durumu* (İng. mood of the speaker), *bir noktanın vurgulanması* (İng. to emphasize a point) olmak üzere farklı iletişimsel işlevlerine değinmektedir (ss. 459–461). Dolayısıyla dil yetersizliği herhangi bir değiştirim durumunun gerekçesi olabilecek çok sayıda çeşitli etkenden yalnızca bir tanesidir.

Çeşitli araştırmacılar tarafından saptanan düzenek değiştirimi işlevleri şöyle özetlenebilir:

- Bir dilde ifade etme yetersizliği (Azlan & Narasuman, 2013; Crystal, 1987; Gulzar, 2010)
- O dilde sözcüğün ya da tam bir karşılığın olmaması (Azlan & Narasuman, 2013; Hoffman, 1991; Gulzar, 2010)
- Vurgu (Abdeldjebbar & Smaine, 2021; David, 2003; Hoffman, 1991; Mukti & Muljani, 2016)
- Netleştirme (Dey & Fung, 2014; Gulzar, 2010)
- Duyuşsallık (Holmes, 2008; Mukti & Muljani, 2016)
- Duygu, his, tutum bildirme (Azlan & Narasuman, 2013; Crystal, 1987; Eldin, 2014)
- Dayanışma, grup kimliği belirtme (Abu-Melhim, 2012; Azlan & Narasuman, 2013; Crystal, 1987; Eldin, 2014; Hoffman, 1991; Holmes, 2008; Hughes ve ark., 2006; Gulzar, 2010; Mukti & Muljani, 2016)
- İkna (Abdeldjebbar & Smaine, 2021; Eldin, 2014; Mukti & Muljani, 2016)
- Alıntı (David, 2003; Grosjean, 1982; Gumperz, 1982; Hoffman, 1991; Kim, 2006)
- Belli bir kişiye hitap etmek (Grosjean, 1982; Gumperz, 1982; Hoffman, 1991; Kim, 2006)
- Ünlem belirtmek (Hoffman, 1991; Gumperz, 1982)
- Dikkat çekme (Azlan & Narasuman, 2013)
- Konu (Eldin, 2014; Hoffman, 1991; Holmes, 2008; Gulzar, 2010; Mukti & Muljani, 2016)
- Rica ya da buyruğu güçlendirmek ya da zayıflatmak (Hoffman, 1991)
- Konuşucunun morali (Azlan & Narasuman, 2013)

Çalışmamız bağlamında Türkçe-Bulgarca ikidilli bireylerin düzenek karıştırımını hangi iletişimsel hedefleri gerçekleştirmek amacıyla kullandıkları ortaya konmaktadır.

Bulgaristan Türkleri'nin Toplumdilbilimsel Durumu

Bulgaristan Türkleri, günümüz Bulgaristan Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan ve o bölgenin sakinleri olarak geçmişleri yüzlerce yıl öncesine giden budunsal ve yerel bir Türk azınlığıdır. Bulgaristan'da yapılan 2011 yılı nüfus sayımı sonuçlarına göre 5,604,300 kişilik toplam ülke nüfusu içinde Türk nüfusu 585,024 olup bunlar içinden 564,858 kişinin de anadili Türkçedir (Constantin, 2014, s. 9). Buradan anlaşılacağı üzere Türkçe, Bulgaristan Türkleri'nin tamamına yakınının anadili durumundadır (Speed, 2017, s. 102). Dilbilgisel yapı ve sözlük terkibi özellikleri dolayısıyla Bulgaristan Türkçesi Türkiye Türkçesi'nin kollarından biri olup lehçe özellikleri sergileyen bir değişkendir (Yalımov, 2015, s. 102). Bununla birlikte özü itibarıyla Bulgaristan Türkçesi'nin İstanbul lehçesine yakın olduğu görülmektedir (Yalımov, 2016, s. 137).

Bulgaristan'daki Türkler Güneydoğu Bulgaristan ve Kuzeydoğu Bulgaristan olmak üzere iki ayrı bölgedeki vilayetlerde yoğun olarak bulunmaktadır (Ekinci, 2018, s. 42). Bununla koştur olarak da Bulgaristan Türkçesinin başlıca iki lehçesinden söz etmek mümkün olup bunlar Kırcalı ve Deliorman lehçeleridir (Yalimov, 2016, s. 139). Bu bağlamda Kuzeydoğu Bulgaristan bölgesinin uzun süreli yerlileri olan Türk topluluğunun konuştuğu dil Bulgarcanın etkisinde kalmış bir Balkan Türk lehçesidir (Lazarova & Rainov, 2011, s. 98). Bu araştırmanın yapıldığı yer Kuzeydoğu Bulgaristan bölgesinde bulunan Krepça köyüdür. 1458 kişilik bir nüfusa sahip olan köyün nüfusunun tamamı Türk olup köyde hiçbir Bulgar yaşamamaktadır ve Türkçe köydeki herkesin anadili konumundadır.

Bulgaristan Anayasası'na göre Bulgaristan Türkleri resmen bir "azınlık" statüsünde değildir ve onlar için anayasa çerçevesinde geçerli olan tanım "anadili Bulgarca olmayan yurttaşlar" (madde 36/2) biçimindedir (Ekinci, 2018, s. 42). Anayasanın aynı maddesi uyarınca anadili Bulgarca olmayan yurttaşlar için Bulgarca eğitim zorunlu olmakla birlikte bu yurttaşlar anadillerini öğrenme ve kullanma hakkına da sahiptirler (Özlem, 2019, s. 317). Ancak bir hayli büyük bir şevk ve istekle başladığı görülen anadili öğrenimi yıllar yılı gerilemiş ve öğrencilerin sayısı günümüze doğru gittikçe azalmıştır (Yalimov, 2016, s. 143). Ayrıca bugün Bulgaristan Türkleri uydu antenler aracılığıyla izledikleri Türk televizyon dizileri ve magazin programları üzerinden Türkçe'yi öğrenmek durumunda kalmışlardır (Özlem, 2019, s. 318). Söz geçen gelişmelerin bir sonucu olarak da günümüzde Bulgaristan'daki Türkler kendi aralarındaki konuşmalarda çok fazla Bulgarca sözcüğe yer vermekte ve Türkçe karşılığın tam olarak bilinmediği durumlarda doğrudan Bulgarca sözcükleri kullanmaktadırlar (Özlem, 2019, s. 318).

Yöntem

Çalışmanın veri tabanı, her biri Bulgarca ve Türkçe dillerinde yetkin ikidilli Bulgaristan Türkü olan bireyler arasında gerçekleşmiş dokuz adet günlük konuşmanın ses kayıtları üzerinden derlenen çevriyazılardan oluşmaktadır. Çalışmanın verisi yüksek lisans tezi kapsamında 2019 yılında toplanmıştır. Toplumdilbilimde araştırma ve yayını etiğine uygun olarak, her katılımcıdan ses kaydı materyalinin kullanımını ve yayını konusunda kayda başlamadan önce onam alınmıştır. Katılımcılar herhangi bir resmi kurum ve çalışanları olmadığı için ilgili dönemin etik kurul başvuru koşulları çerçevesinde katılımcı izni dışında bir izin başvurusunda bulunulmamıştır. Ses kayıtlarının yapıldığı yer Bulgaristan'ın Eski Cuma ilinde bulunan Hacıyürük ilçesine bağlı Krepça köyüdür. Kayıtların uzunlukları değişkenlik göstermekle birlikte toplam kayıt uzunluğu 5 saat 11 dakikadır. Konuşucular birbiriyle arkadaş ya da akrabadır ve aralarında ast-üst ilişkisi bulunmamaktadır. Konuşucuların yaşları 30-45 ya da 50-75 aralıklarında olmakla birlikte konuşucu bireyler eğitim düzeyleri bakımından birbirine denk olup hemen hepsi en az lise ya da yüksek öğrenim mezunlardır. Eğitim düzeyleri göz önünde bulundurulduğunda konuşucuların hepsi 30-75 yaş grubu olmak üzere tek bir homojen grup olarak ele alınmıştır ve dolayısıyla da bu çalışmada düzenek karıştırımı bağlamındaki yaşla bağlantılı örüntülere bakılmamıştır.

Ses kayıtları bilgisayar ortamında yazıya geçirilmiş ve böylece kayıtların çevriyazıları elde edilmiştir. Çevriyazılar derlenirken konuşmaların diğer konuşucular tarafından kesildiği yerler ve konuşma sırasında uzatılarak söylenen yerler belirtilmiş olmakla birlikte ses tonu, vurgu, ezgi, konuşma hızı ve konuşma molalarının uzunlukları gibi diğer özellikler araştırma kapsamı dışında olduğu için gösterilmemiştir. Konuşucuların gerçek adları ve konuşmalarda bahsi geçen bireylerin gerçek adları gizli tutulmuş, bu bağlamda konuşma sırasının kimin olduğu belirtilirken ve konuşma sırasında bireylerin adlarının geçtiği yerler yazılırken gerçek adlar yerinde A, B, C gibi harflerle bireylerin kodlaması yapılmıştır. Konuşmalarda Bulgarca söylenen tüm bölümler çevriyazılarda Kiril harfleri kullanılarak ve eğik olarak yazılmıştır. Bununla birlikte Bulgarca ifadelerin yer aldığı tüm konuşma sıralarının altına araç içinde olacak biçimde ve Bulgarca bölümlerin çevirisi yapılmış olarak söylenenler yeniden yazılmış, çevrilmiş bölümler eğik yazıyla belirtilmiştir. Çevriyazılar dikkatli bir biçimde çözümlenerek günlük konuşmalar sırasında gerçekleştirilmiş olan düzenek karıştırımlarının saptaması yapılmıştır.

Düzenek karıştırımı örneklerinin her biri tek tek irdelenmiş ve hangi örneğin hangi işlevi gerçekleştirdiği araştırmacılar tarafından ayrı ayrı incelenerek saptanmış, bulgular karşılaştırılmış ve görüş birliği ile işlevler belirlenmiştir. Karıştırımların işlevleri belirlendikten sonra her bir işlev ulamına düşen karıştırım örneği sayısı saptanmıştır. İşlevlerden hangisinin daha çok kullanıldığı istatistiksel olarak belirlenmesi amacıyla ki-kare testi kullanılmıştır. 2 x 2'lik kontenjans tablosunda beklenen değer sorunu olması durumunda Fisher'in kesin Ki-kare testi ile analizler yapılmıştır. Veriler frekans ve yüzde olarak verilmiş olup istatistiksel çözümlenmeler SPSS versiyon 21.0 (IBM Corp.; Armonk, NY, ABD) paket programı ile yapılmıştır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi olarak $\alpha = ,05$ kabul edilmiştir.

Çalışmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma yalnızca Kuzeydoğu Bulgaristan'daki Eski Cuma ilinde bulunan Krepça köyü ile sınırlıdır, dolayısıyla bulgularımız bu köyde yaşayan insanların düzenek karıştırımı ile ilişkilidir.

Bulgular ve Tartışma

Veri tabanı üzerinde yapılan çözümlenmeler sonucunda düzenek karıştırımı görüngüsüne örnek oluşturan dil değiştirimlerinin toplamda 1463 adet olduğu görülmüştür. Söz konusu karıştırım örneklerinin her biri, içinde buldukları söylem bağlamı ve çalışmanın "Düzenek Karıştırımının İşlevleri" bölümünde değinilen değiştirim işlevleri de göz önünde bulundurularak dikkatli bir biçimde irdelenmiş ve böylelikle de veri tabanında yer alan düzenek karıştırımı örneklerin her birinin nasıl bir işleve yönelik olarak meydana getirildiği belirlenmiştir. Çalışma kapsamında saptanmış olan işlev türlerinin bir bölümünün alanyazındaki belli başlı işlev türleriyle birebir örtüştüğü gözlemlenmiş olmakla birlikte bu çalışmadaki veriler doğrultusunda bu çalışmaya özgü olacak biçimde saptaması yapılmış işlev ulamlarının da bulunduğu yapılan çözümlenme ve incelemeler sonucunda ortaya konmuştur.

Veri tabanında saptanan düzenek karıştırımı örneklerinin şu işlevlere yönelik olarak gerçekleştirildiği görülmüştür: *Diğer dilde ifade etme kolaylığı, vurgulama / onay, netleştirme, duyusallık, dayanışma, ikna ve alıntı yapma.*

Tablo 1 üzerindeki dağılım incelendiğinde kimi işlevlere yönelik olarak yapılan karıştırımların oldukça çok sayıda olduğu, ancak kimi işlevlerde görece çok daha az sayıda karıştırımın gerçekleştirildiği ve hatta dayanışma ve ikna işlevleri için yalnızca birer karıştırım

örneğin ortaya konduğu görülmektedir. Diğer dilde ifade etme kolaylığı işlevine yönelik yapılan düzenek karışımlarının sayısı ile diğer işlevler bağlamında yapılan karışımların sayıları arasında ciddi bir fark bulunmaktadır. Diğer dilde ifade etme kolaylığı ve vurgulama / onay işlevleri kapsamında yapılan düzenek karışımları toplamda çoğunluğu oluşturmakla birlikte geri kalan işlevler kapsamında yapılan karışımların oldukça az sayıda olduğu görülmektedir.

Diğer Dilde İfade Etme Kolaylığı İşlevi

Veri tabanının incelenmesi sonucunda saptanan düzenek karışımlarından kimilerinin ikidilli bireyin kendini diğer dilde ifade etmesinin bir biçimde avantajlı olacağını düşündüğü durumlarda gerçekleştirilmiş olduğu gözlemlenmiştir. Bu bağlamda çalışmanın 1.4. bölümünde söz edilen “bir dilde ifade etme yetersizliği” ve “o dilde sözcüğün ya da tam karşılığın olmaması” adlı iki farklı değişim etmeni bu düzenek karışımlarına neden teşkil etmektedir ve aralarındaki yakınlık/benzerlik dolayısıyla bunlar bu çalışmada “*diğer dilde ifade etme kolaylığı*” işlevi altında değerlendirilmiştir. Bununla birlikte diğer dildeki ögenin sesletiminin daha kolay olması etmeni de bu işlevin çatısı altında birleştirilmiştir.

Kimi örneklerde konuşucu, bir dildeki kimi kavram ve terimleri bilmediğinden ya da o an anımsayamadığından dolayı, yani bir başka deyişle yetersizliği dolayısıyla, konuşma akışını korumak adına ilgili kavramın karşılığını anımsadığı diğer dile başvurarak karıştırım yapmıştır. Bu durum alanyazında farklı araştırmacılar tarafından *beceri eksikliği* (Azlan & Narasuman, 2013), *dilsel yeterlik* (Gulzar, 2010) vs. adları altında değinilen değiştirim etmeninin kapsamında yer almaktadır.

(3)

C: Müteahhit gibi.

M: [Ea mütaait değil da, крані da aydoorum.

(Ee müteahhit değil de, *vinci* de kullanıyorum)

C: Ha?

M: Kocaman кранлар var a böyle.

(Kocaman *vinçler* var ya böyle)

C: Hah.

Örnek (3)'te ikidilli konuşucular M kişinin yurt dışında ne tür bir iş yaptığı ile ilgili konuşmaktadır. M kişisi aldığı ilk ve ikinci konuşma sıralarında Türkçe sözcük bilgisi yetersizliği nedeniyle düzenek karıştırımı yaparak “vinç” kavramını Bulgarca ifade etmektedir.

Bir dildeki sözcük ya da öbeğin diğer dildeki karşılığına bakarak daha net bir gönderimde bulunması veya daha ayırt edilebilir olması ya da bir dildeki belli bir sözcüğün, öbeğin veya deyişin diğer dilde doğrudan bir karşılığının bulunmaması durumlarına bağlı olarak konuşucuların ortaya koyduğu karıştırım örnekleri de bulunmaktadır. Bu durum alanyazında farklı araştırmacılar tarafından *sözcük açığını kapatmak ya da bire bir çevirinin yapılamadığı durumları telafi etmek* (Hoffman, 1991), *kesit eksikliği* (Azlan & Narasuman, 2013), *ifade kolaylığı* (Gulzar, 2010) vs. adları altında değinilen değiştirim etmeninin kapsamında yer almaktadır.

(4)

H: [HII. Başka, T nerde bizim шампионката?

(HII. Başka, T nerede bizim *şampiyon*)

G: Шампионка denize gittilee. Geldi ya o, turlaadan döndü.

(*Şampiyon* denize gitti. Geldi ya o, turlardan döndü)

H: Turlardan döndü.

Örnek (4)'te konuşucular satranç alanında şampiyon olmuş bir kız hakkında konuşmaktadır. H kişisi her iki dilde de iyi derecede yetkin olmakla birlikte aldığı birinci konuşma sırasında “şampiyon” kavramını düzenek karıştırımı yoluyla Türkçe kurulu tümcesinde Bulgarca olarak ifade etmeyi yeğlemektedir. Nitekim Bulgarca “шампионката” sözcüğü “şampiyon” anlamına gelmekle birlikte almış olduğu eklerle hem şampiyonun bir kadın olduğunu hem de bilinen belli bir şampiyondan söz edildiğini ifade etmektedir ve dolayısıyla da kastedilen kişiye daha net bir gönderimde bulunmaktadır.

Örneklerden kimilerinde ikidilli konuşucu, belli bir kavramın diğer dildeki karşılığı daha kolay bir sesletime sahip olduğu için söz konusu kavramı kullanacağı durumda diğer dile karıştırım yapmıştır.

(5)

C: Шумен'e kadar geldi orda, Търговище'ye bi türlü...

(*Şumnu*'ya kadar geldi orada, *Eskicuma*'ya bir türlü...)

I: [Yavaş geloo niye iştee...Çok oo...Tarlalaa

insanlaadan alınoo, biloosun a talalaa. Beş лев yapaasa o beş yüz лев istoo...

(Yavaş geliyor çünkü işte Çok oo Tarlalar insanlardan alınıyor, biliyorsun ya talalar. Beş *leva* yaparsa o beş yüz *leva* istiyor...)

Örnek (5)'te ikidilli konuşucular Bulgaristan'da inşaatı devam eden bir otoban hakkında konuşmaktadır. I kişisi her iki dilde de yetkin bir konuşucu olmakla birlikte aldığı konuşma sırasında *leva* kavramını düzenek karıştırımı yoluyla Bulgarca olarak söylemeyi yeğlemektedir. Bunun nedeni günlük konuşmalarda sıkça kullanılan Bulgarca “лев” sözcüğünün Türkçe “leva” sözcüğüne göre daha yalın bir sesletime sahip olmasıdır.

Vurgulama/Onay İşlevi

Veri tabanında saptanan kimi düzenek karışımlarının karşı tarafın dikkatini söylenene yoğunlaştırmak, karşı tarafın söylediği içerikle ilgili bir biçimde onay bildirmek ve karşı taraftan kendi söylediği şeyle ilgili bir geri bildirim alma isteğini bildirmek amacı

doğrultusunda gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir. Söz konusu karışımlar bu çalışmada “*vurgulama/onay*” işlevi adıyla tek bir çatı altında değerlendirilmiştir.

Kimi örneklerde vurgulama amacı doğrultusunda ikidilli konuşucu, karıştırma yapmak yoluyla söyleyeceği yeri diğer dilde ifade etmiş ve bu sayede de konuşma durumunda bulunduğu diğer ikidilli bireyin dikkatini söylediği bölüğe yoğunlaştırmaya çalışmıştır. Bu durum alanyazında farklı araştırmacılar tarafından *bir şey üzerine vurgu yapmak* (Hoffman, 1991), *vurgu* (Mukti & Muljani, 2016), *bir düşünüyü vurgulamak* (Abdeldjebbar ve Smaine, 2021), *değinilen bir noktayı vurgulamak* (David, 2003) vs. adları altında değinilen değiştirim etmenin kapsamında yer almaktadır.

(6)

B: Böyle böyle yatar... Herkesin de fa- farklı, mimikleri.

K: [Tabii, erkezin şeyi farklı, ıhı, ıhı. Гневна бръчка получава са. Özellikle нали изглеждаш по...

(Tabii, herkesin şeyi farklı, ıhı, ıhı. Öfkelenince çıkan kırışıklık meydana geliyor. Özellikle hani görünüyorsun daha...)

B: Даа.

(Evet)

Örnek (6)'da ikidilli konuşucular insanların cildinde meydana gelen kırışıklıklar hakkında konuşmaktadır. K kişisi aldığı konuşma sırasında düzenek karıştırımı yoluyla Bulgarca ifade içinde Türkçe “özellikle” ögesini kullanmaktadır. Yapılan bu karıştırımın amacı Türkçeden alınan söz konusu ögenin ardından söylenenlerin vurgulanmasıdır.

Kimi örneklerde ise konuşucu, konuşma sürecinde bulunduğu ikidilli diğer bireyi anladığını bildirmek, onunla aynı fikirde olduğunu bildirmek, onu dinlediğini sezdirmek vb. onay amaçları doğrultusunda karıştırım yapmıştır.

(7)

G: Ninesi Холандия'da.

(Annesi Hollanda'da)

H: Ни Холандия'da.

(Ni Hollanda'da)

Örnek (7)'de konuşucular tanıdıkları bir kimsenin köyde olup olmaması ve annesinin nerede olduğu ile ilgili konuşmaktadır. H kişisi, aldığı konuşma sırasında G'nin verdiği bilgiyi anladığını bildirmek adına G'nin kullandığı Bulgarca sözcüğün aynısını düzenek karıştırımı ile kendi tümcesinde onaylama mahiyetinde kullanmaktadır.

Konuşucu bireyin söylediklerine ilişkin diğer ikidilli bireyden bir dönüt alma isteğini bildirdiği karıştırım örnekleri de bulunmaktadır.

(8)

C: Ама нашия район diyosun, eee петдесет хиляди лева най-хубавата къща ще взема, деęил ми?

(Ama bizim bölgemiz diyosun, eee *elli bin levaya en iyi evi alacağım*, değil mi?)

M: Ya, ya, ööyle.

Örnek (8)'de konuşucular C kişinin Bulgaristan'da nereden ev almasının uygun olacağı ile ilgili konuşmaktadır. C kişisi aldığı konuşma sırasında Bulgarca bir ifadenin içinde verdiği bilgiyi diğer konuşucuya teyit ettirmek adına düzenek karıştırımı yaparak Türkçe “değil mi?” sorusunu ifadesine dâhil etmektedir.

Netleştirme İşlevi

Veri tabanı üzerinde yapılan incelemeler sonucunda saptaması yapılan düzenek karışımlarının bir bölümünün bir konuya ya da üzerinde durulan belli bir noktaya açıklık getirmek, açıklık getirme talebinde bulunmak ya da söylenen bir şeyi diğer dilde yineleyerek netleştirmek üzere yapıldığı görülmüştür. Bu gibi karışımların hepsi bu çalışmada “*netleştirme*” işlevi adı altında irdelenmiştir ve bu bağlamda veri tabanında farklı türden karıştırım örneklerinin olduğu görülmüştür.

Örneklerin kimilerinde bir dilde ortaya konan bir ifadenin daha sonra netleştirme maksadıyla diğer dile düzenek karıştırımı yapılarak açıklanmış ya da ayrıntılandırılmış olduğu gözlemlenmiştir. Bu durum alanyazında farklı araştırmacılar tarafından *netleştirme* (Dey & Fung, 2014; Gulzar, 2010) adı altında değinilen değiştirim etmenin kapsamında yer almaktadır.

(9)

A: Ha bu arada E akşam yine saat до полунощу, hatırlamıyorum saat kaç olduğunu, ekşi ekmek mayası nasıl yapılır onu buldum.

(Ha bu arada E akşam yine saat *gece yarısına doğru*, hatırlamıyorum saat kaç olduğunu, ekşi ekmek mayası nasıl yapılır onu buldum)

E: Nasıl yapıyormuş?

A: Çok basit, ама дълго продължава. Kavanozun içine bir bardak un, пулвинка su. Bekletiyosun bir gün duruyo orda, sonra ikinci gün aynı saatte aynı şekilde böyle bulamaç gibi böyle yapıyosun кату кал нещо така, o kıvamı alcaк yani. Sonra da yedinci günün sonuna kadar bekletiyosun. Ha kontrol edebilmek için във чаша със водичка böyle bir kaşık atıyosun üstüne, eğer dibe çökmezse maya hazır demek. Onu deniyecem bugün başlattım.

(Çok basit ama *uzun sürüyor*. Kavanozun içine bir bardak un, *yarım* su. Bekletiyorsun bir gün duruyor orada, sonra ikinci gün aynı saatte aynı şekilde böyle bulamaç gibi böyle yapıyorsun *çamur gibi bir şey böyle*, o kıvamı alcaк yani. Sonra da yedinci günün sonuna kadar bekletiyorsun. Ha kontrol edebilmek için *bir bardağa biraz su* böyle bir kaşık atıyorsun üstüne, eğer dibe çökmezse maya hazır demek. Onu deneyeceğim bugün başlattım)

Örnek (9)'da konuşucular A kişinin bulduğu ekşi ekmeğin mayası tarifi üzerine konuşmaktadır. A kişisi aldığı ikinci konuşma sırasında düzenek karıştırımı yoluyla “кату кал нещо така” ifadesini Türkçe yapısal çerçeveye kurulu olan tümcesine dâhil etmektedir. Karıştırımın amacı “böyle bulmaç gibi böyle yapıyosun” ifadesine netlik kazandırmaktır.

Kimi örneklerde ise konuşma sürecinde sözü geçen bir konu ile ilgili olarak konuşuculardan birinin düzenek karıştırımı yapmak yoluyla diğer ikidilli bireye bir netleştirme talebinde bulunduğu gözlemlenmiştir.

(10)

E: Или. Şey için нарçаксын, за сладко?

(Или. Şey için ne уарасаксын, *tatlı için?*)

A: Наа за сладко, onu da düşündüm. Bir tarif buldum E Bulgaristan sitelerinden, със кисело мляко, içinde sadece dört yumurta, biraz кисело мляко biraz захър, bir de ne vardı nişasta vardı. Bak şimdi püf noktası yumurtalarda. Sarıları ile beyazlarını отделна karıştırıyosun, sonra karıştırdıktan sonra da böyle alttan üste doğru karıştırma var ya.

(Наа *tatlı için*, onu da düşündüm. Bir tarif buldum E Bulgaristan sitelerinden, *yoğurtlu*, içinde sadece dört yumurta, biraz *yoğurt* biraz *şeker*, bir de ne vardı nişasta vardı. Bak şimdi püf noktası yumurtalarda. Sarıları ile beyazlarını ayrı karıştırıyorsun, sonra karıştırdıktan sonra da böyle alttan üste doğru karıştırma var ya)

Örnek (10)'da konuşucular topluca yiyecekleri bir yemeğin hazırlıkları ve yemeklerin tarifleri üzerine konuşmaktadır. E kişisi aldığı konuşma sırasında düzenek karıştırımı yoluyla Bulgarca “за сладко” (*tatlı için*) ifadesini soru sorar bir biçimde ifadesine katmaktadır. Bu karıştırımın amacı, söz konusu planlanan yemekte tatlı olarak ne yapılacağı ile ilgili bilgi verilmesinin, dolayısıyla da tatlı konusunun netleştirilmesinin talebidir.

Örneklerden kimilerinde ikidilli bireyin dile getirdiği bir ifadesinin tamamını ya da bir bölümünü ifadenin hemen ardından diğer dile karıştırım yaparak yeniden söylediği görülmüştür. Bu durum alanyazında farklı araştırmacılar tarafından *yineleme* (Gumperz, 1982), *netleştirme amacıyla yinelemede bulunmak* (Hoffman, 1991) vb. adlar altında değinilen değiştirim etmeninin kapsamında yer almaktadır.

(11)

H: Маşallah. İyimiş ya yemekleri.

G: [Aha.

H: Би де следобедно demiştin.

(Bir de *öğleden sonra kahvaltısı* demiştin)

G: Следобедно... Днеска например имам курабийка ауранла. Следобед, четри часа, dörtte.

(*Öğleden sonra kahvaltısı... Bugün örneğin kurabiyem var, ауранла. Öğleden sonra, saat dörtte, dörtte*)

Örnek (11)'de ikidilli konuşucular G konuşucusunun çalıştığı anaokulunda yapılan yemekler hakkında konuşmaktadır. G kişisi aldığı ikinci konuşma sırasında düzenek karıştırımı yaparak Türkçe “dörtte” ifadesini Bulgarca kurulu ifadelerinin ardından “четри часа” (*saat dörtte*) ifadesini yineler biçimde konuşmasına dâhil etmektedir.

Duyuşsallık İşlevi

Veri tabanında saptaması yapılan düzenek karıştırımlarından kimilerinin konuşucusunun duygu ve hislerini karşı tarafa bildirme, değiştirim yapma yeterliğini sergileme ve şakalaşma gibi durumlarla koşut olarak gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu türden düzenek karıştırımları bu çalışmada “*duyuşsallık*” işlevi altında değerlendirilmiştir ve bu bağlamda veri tabanında çeşitli karıştırım örneklerinin olduğu gözlemlenmiştir.

Kimi örneklerde ikidilli konuşucu sitem, teselli, komik bulma, sevgi, yakınlık, kararlılık ve acıma gibi hislerini düzenek karıştırımı yaparak bildirmiştir. Bu durum alanyazında farklı araştırmacılar tarafından *duyuşsallık* (Mukti & Muļjani, 2016), *duygusal işleve yönelik değiştirim* (Holmes, 2008), *anlambilimsel önem* (Azlan & Narasuman, 2013), *his ve sevgi ifadesi* (Eldin, 2014) vb. adlar altında değinilen değiştirim etmeninin kapsamında yer almaktadır. Duyuşsallık temelinde yapılan söz konusu karıştırımlarda ikidilli bireyin aile ile ilgili kavramları (anne, baba, abi vb.) diğer dilde söyleme yoluna gittiği de görülmüştür.

(12)

B: [İçcez, suyu da içcez. Ay Nче özlemişim seni. Gelmeyi de düşünmüyosunuz hiç ya.

(İçceğiz, suyu da içceğiz. Ay Nче özlemişim seni. Gelmeyi de düşünmüyorsunuz hiç ya)

N: Düşünooz biz паспортларın vadeleri geçmiş. Таа iki 2018'de. Две и осемнайста таа.

(Düşünüyoruz biz *pasaportların* vadeleri geçmiş. Daha iki 2018'de. *İki bin on sekiz* daha)

Örnek (12)'de konuşucular konuştukları bir konudan başka bir konuya geçme aşamasındadır. Bu sırada B konuşucusu aldığı konuşma sırasında düzenek karıştırımına başvurarak Bulgarca “-че” küçültme ekini karşısındaki ikidilli konuşucusunun adına eklenmiş bir biçimde kullanmaktadır. Buradaki amaç B kişinin N kişisine yönelik bir sevgi hissi bildirimini yapmasıdır.

Örneklerin kimilerinde konuşucu birey, değiştirim yapabilecek düzeyde dil yeterliğinin olduğunu diğer ikidilli bireye göstermek adına düzenek karıştırımı yapmıştır.

(13)

E: Ama özlüyo insan be.

A: E yarı ömrün orda geçmiş, tabii ki özlüyeceksin.

E: Güzel сяломuz vardı.

(Güzel köyümüz vardı)

Örnek (13)'te ikidilli konuşucular ortak geçmişleri ile ilgili anılar üzerine konuşmaktadır. E kişisi aldığı ikinci konuşma sırasında Türkçeye hâkim olmasına ve Bulgarcaya geçmek için açık bir neden bulunmamasına karşın bir karıştırmada bulunmaktadır. Buradaki amaç Bulgarcasının zayıf olmadığını karşı tarafa göstermektir. Bulgarca yetkinliği çevresindeki diğer ikidilliler kadar iyi olmayan E kişisi bu yolla değiştirim yapma yeterliliğini ortaya koyma çabası içindedir.

Örneklerin bazılarında ise konuşucu birey mizah amacıyla düzenek karıştırmına başvurmuş ve sözü geçen bir durumla ilintili olarak şakalaşmış, bir şeyle alay etmiş ya da dalga geçmiştir.

(14)

F: [Ben bizim ee U'ye öyle bi kızdım bi kere. Ee dedim sen dedim bana karşı koycan a çapa sapınla giriveedim ona. Yere düşürünce kadar dövdüm onu. Er an söylüyo te şindi "abla" diyo "iyi ki dövmüşün beni" diyo "ben suçluydum" diyor. "Acı sıranda senin üstüne gittim" deyör. "İşte sen de beni dövdün" diyo.

B: [He прощавам diyosun.

(Affetmem diyorsun)

Örnek (14)'te konuşucular F kişinin bir kadınla etmiş olduğu kavga hakkında konuşmaktadır. B kişisi aldığı konuşma sırasında F'nin kavgada takındığı tavra binaen şakalaşma bağlamında Bulgarca "He прощавам" (*affetmem*) ifadesini düzenek karıştırmı yaparak Türkçe temel dille kurulu tümcesinde kullanmaktadır.

Dayanışma İşlevi

Veri tabanının incelenmesi sonucunda saptanan düzenek karıştırmaları arasında ikidilli bireyler tarafından aynı budunsal ve yöresel grubun parçası olmaları nedeniyle kendi aralarında bir dayanışma, bağlılık ve yakınlık ifadesi olarak gerçekleştirilen türden karıştırmalara ait iki örnek gözlemlenmiştir. Bu durum alanyazında farklı araştırmacılar tarafından *dayanışma* (Mukti & Muljani, 2016; Holmes, 2008), *grup kimliğini ortaya koyma* (Hoffman, 1991), *grup kimliği göstermek* (Azlan & Narasuman, 2013), *aidiyet algısı oluşturma* (Gulzar, 2010), *toplumsal bir grupta dayanışma gösterme* (Eldin, 2014) vb. adlar altında değinilen değiştirim etmeninin kapsamında yer almaktadır.

(15)

C: Hah. Братчет nasılsın?

(Hah. Kuzen nasılsın?)

J: İyidir. Gelin bakalım.

Örnek (15)'te konuşucular birbirleriyle yeni karşılaşmış kişiler olarak konuşmanın giriş aşamasındalardır. C kişisi aldığı konuşma sırasında düzenek karıştırmına başvurarak "kuzen" sözcüğünün Bulgarca karşılığını Türkçe yapısal çerçeveye sahip soru tümcesi içine dâhil etmekte ve J'ye hâl hatır sormaktadır. Bu karıştırmı, aynı yöreden olan ve akraba olan söz konusu konuşucuların arasındaki ortak budunsal ve yöresel kimliğin bir ifadesi olarak karşı tarafa bir dayanışma ve yakınlık bildirimini yapmaktadır.

(16)

B: [Şey... Ваканцияуа gelince mi yapıyo bunları?

(Şey... Tatile gelince mi yapıyor bunları?)

F: Evet, ваканция geldiği zaman yaptı. Taa böyle var devam edicek e te buralarını dökücek şimdi te цемент aldı. Gördünüz a aşağıda цементleri.

(Evet, tatil geldiği zaman yaptı. Daha böyle var devam edecek, e te buralarını dökecek şimdi

işte çimento aldı. Gördünüz ya aşağıda çimentoları)

B: [İhı

Örnek (16)'da konuşucular F kişinin ev tadilatı ile ilgili konuşmaktadır. B kişisi sorduğu soru çerçevesinde düzenek karıştırmı yaparak "tatil" kavramı için Bulgarca bir sözcüğe yer vermiş olmakla birlikte F kişisi soruya verdiği yanıtta aynı biçimde Bulgarca "tatil" sözcüğünü Türkçe temel dilli tümce içinde kullanarak düzenek karıştırmına başvurmuştur. F'nin bu yineleyici türden karıştırmı aynı yörenin bireyleri olarak aynı tür dil değişiksinin konuşucuları olmanın bir anlamda ifadesi olup dayanışma işlevine bir örnek oluşturmaktadır.

İkna İşlevi

Veri tabanı üzerinde yapılan incelemeler sonucunda saptaması yapılan düzenek karıştırmaları arasında konuşucu tarafından diğer ikidilli bireyi belli bir konuda inandırmak ve ikna etmek amacıyla gerçekleştirilen türden bir karıştırmı örneği gözlemlenmiştir. Nitekim konuşunun karıştırmı yoluyla ikna ifadesini vurgulu bir biçimde ortaya koyması mümkündür. Söz konusu durum alanyazında farklı araştırmacılar tarafından *ikna* (Mukti & Muljani, 2016), *muhatabı ikna etme* (Abdeldjebbar & Smaine, 2021), *dinleyiciyi etkileyip ikna etme* (Eldin, 2014) vb. adlar altında değinilen değiştirim etmeninin kapsamında yer almaktadır.

(17)

C: Bak, şu тридесет хиляди евро.

(Bak, şu otuz bin avro)

M: Assıvıj ba!

Örnek (17)'de ikidilli konuşucular C kişinin satın aldığı bir arabanın alış fiyatı hakkında konuşmaktadır. C konuşucusu her iki dilde de sayısal değerleri ifade edecek yetkinlikte olan ve Türkiye'de yaşayan bir ikidilli konuşucu olmasına karşın inandırıcılığının daha fazla olması adına düzenek karıştırmı yaparak Türkçe temel dilli tümce içinde fiyatla ilgili bölümü Bulgarca ifade etmeyi yeğlemektedir.

Alıntı Yapma İşlevi

Veri tabanında saptanan düzenek karışımlarının bir bölümünün yapılan alıntılarının parçası olarak gerçekleştirildiği gözlemlenmiştir. Konuşucu bir kişinin söylemiş olduğu bir ifadeyi alıntı biçiminde aktarırken özgünlüğü korumak adına ifadedeki diğer dilden olan dil öğelerini o dile karıştırım yaparak dile getirmiştir. Bu durum alanyazında farklı araştırmacılar tarafından *bir kimseden alıntı yapma* (David, 2003; Hoffman, 1991), *alıntılama* (Gumperz, 1982), *bir kimsenin söylemiş olduğu şeyi alıntılama* (Kim, 2006) vb. adlar altında değinilen değıştirim etmeninin kapsamında yer almaktadır.

(18)

F: “Дърво dedim” dedim. İhı “güveyden ötrü” dedim. “Onuştan gülerek gelmiş o” dedi, “odaya” dedi. İhı, İhı.
 (“Odu dedim” dedim. İhı “güveyden ötürü” dedim. “O yüzden gülerek gelmiş o” dedi, “odaya” dedi. İhı, İhı.)
 B: Güldürmüşün доценткау.
 (Güldürmüşsün doçenti)

Örnek (18)'de konuşucular F kişisi ile bir hemşire arasında gerçekleşmiş olan bir karşılıklı konuşma ile ilgili konuşmaktadır. F kişisi aldığı ilk konuşma sırasında hemşireye “Дърво dedim” (Odu dedim) dediğini alıntı biçiminde aktarmaktadır. Alıntı içindeki ifadede daha önceden başka bir kimseyle konuştuğu sırada birisi için Bulgarca “дърво” (odun) dediğini belirtmekte olan F kişisi, Bulgarca orijinal sözcüğü alıntısında korumak adına alıntının temel dili olan Türkçe içine düzenek karışımları yoluyla Bulgarca “дърво” (odun) sözcüğünü dâhil etmektedir.

Düzenek karışımları verileri için araştırma kapsamında yapılan istatistiksel çözümlene ile elde edilen sonuçlar şu şekildedir:

Tablo 2'de yer alan “n” değışkeni karıştırım örneği sayısını ifade etmektedir. Gösteren sütunundaki değerler, söz konusu işlevlere yönelik gerçekleştirilmiş kaç adet karıştırımın veri tabanı üzerinde saptandığını ve işlevler temelinde saptanan bu karıştırım sayılarının toplam karıştırım sayısına (1463) göre yüzdelik paylarını göstermektedir. Göstermeyen sütunundaki değerler ise bunun tam tersi olarak belli bir işlev bağlamında gerçekleştirilmemiş olan karıştırım örneği sayısını ve bunun da toplam karıştırım sayısına (1463) göre yüzdelik payını göstermektedir.

- 1'de görülme oranı 2, 3, 4, 5, 6 ve 7'den daha yüksektir ve istatistiksel olarak anlamlıdır.
- 2'de görülme oranı 3, 4, 5, 6 ve 7'den daha yüksektir ve istatistiksel olarak anlamlıdır.
- 3'te görülme oranı 4'ten daha az; 5, 6 ve 7'den daha yüksektir ve istatistiksel olarak anlamlıdır.
- 4'te görülme oranı 5, 6 ve 7'den daha yüksektir ve istatistiksel olarak anlamlıdır.
- 5'te görülme oranı 7'den daha azdır ve istatistiksel olarak anlamlıdır. 5'te görülme oranı 6'ya göre anlamlı farklılık göstermemektedir.
- 6'da görülme oranı 7'den daha azdır ve istatistiksel olarak anlamlıdır.

Veri tabanında saptanan düzenek karışımları açısından diğer dilde ifade etme kolaylığı, vurgulama / onay, netleştirme ve alıntı yapma işlevlerinin kendilerinden daha düşük sıklıktaki tüm işlevlere göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık gösterdiği, bununla birlikte bu dört işlev dışındaki işlevlerin en az bir işleve göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir. Toplam sayısı 1463 olarak saptanan düzenek karışımları içinde en sık başvurulan işlevin 1180 adet karıştırım örneği (% 80,66) ile diğer dilde ifade etme kolaylığı olduğu belirlenmiştir. İkidilli Bulgaristan Türkleri arasında en çok bu işleve yönelik olarak karışımların yapılması, bu bireylerin dillerden birindeki yeterliklerinin diğerindeki kadar iyi olmamasından ve diğer dilden öğeleri temel dil içinde kullanmanın getireceği bir avantajdan yararlanma isteklerinden kaynaklıdır denilebilir. Bu çalışmada, dil değıştirimlerinin işlevlerle olan ilişkisi ele alınırken düzenek karışımları özelinde hareket edilmiş olmakla birlikte gerçekleştirilen düzenek karışımları bağlamında karıştırım sayısının ne olduğu ve karışımların işlevlere göre sıklık dağılımının nasıl olduğu belirlenmiştir. Söz konusu yaklaşımla bu çalışma, alanyazındaki konuya ilişkin diğer çalışmalardan ayrılmaktadır ve izlemiş olduğu bu yol ile alanda öncü nitelikte bir çalışma olduğu söylenebilir. Sonuç

Giriş bölümünde de belirtildiği gibi bu çalışmada ikidilli Bulgaristan Türkleri'nin kendi aralarındaki gündelik etkileşimleri kapsamında Türkçeden Bulgarcaya doğru ya da Bulgarcadan Türkçe yönünde olmak üzere gerçekleştirdikleri düzenek karışımlarının hangi iletişimsel işlevlere yönelik olduğunu belirlemek, saptaması yapılan karıştırım örneklerinin işlevlere göre nicel dağılımını, yani işlevlere göre sayısal sıklık değerlerini, ortaya koymak ve bu yolla da hangi karıştırım işlevlerinin kullanım sıklıkları açısından diğer işlevlere kıyasla ön plana çıktığını belirlemek ve bununla birlikte karıştırım işlevlerinin sıklık değerleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olup olmadığını saptamak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda çalışma çerçevesinde ikidilli Bulgaristan Türkü bireylerin aralarında gerçekleştirdikleri gündelik

Tablo 2.
 Karıştırım Tablosu ve Gruplara Göre Karşılaştırmalar (n=1463)

	Gösteren		Göstermeyen	
	N	%	n	%
1 - Diğer dilde ifade etme kolaylığı	1180	80,66	283	19,34
2 - Vurgulama / onay	203	13,88	1260	86,12
3 - Netleştirme	23	1,57	1440	98,43
4 - Duyuşsallık	46	3,14	1417	96,86
5 - Dayanışma işlevi	1	0,07	1462	99,93
6 - İkna	1	0,07	1462	99,93
7 - Alıntı yapma	9	0,62	1454	99,38

konuşmalar üzerinden ses kayıtları alınmış, kayıtlar bilgisayar ortamında çevriyazılara dönüştürülerek çalışmanın veri tabanı elde edilmiş ve bu veri tabanının çözümlenmesi yoluyla da çalışmanın bulgularına ulaşılmıştır.

Düzenek karıştırımı olgusuna örnek oluşturan dil değiştirimlerinin her birinin saptaması yapıldıktan sonra içinde yer aldıkları söylem bağlamları ve çalışmanın "Düzenek Karıştırımının İşlevleri" bölümünde söz edilen değiştirim işlevleri dikkate alınarak yapılan irdelemeler sonucunda bunların hangi iletişimsel işlevler bağlamında gerçekleştirilmiş olduğu belirlenmiştir. Bu bağlamda toplam sayıları 1463 olarak hesaplanmış olan düzenek karıştırımı örneklerinin *diğer dilde ifade etme kolaylığı, vurgulama / onay, netleştirme, duyusallık, dayanışma, ikna ve alıntı yapma* olmak üzere toplamda yedi farklı işleve yönelik olduğu görülmüştür.

Gerekli sayımların yapılması ile birlikte sözü geçen düzenek karıştırımı ulamlarının her biri bağlamında kaç adet karıştırım yapıldığı saptanmış, toplam karıştırım örneği sayısına göre her ulamdaki karıştırımların yüzdeleri hesaplanmış ve böylelikle de ikinci araştırma sorusu bağlamında ulaşılması hedeflenen nicel dağılım değerleri ortaya konmuştur. Karıştırım işlevlerine ilişkin bu sayısal verilere bakıldığında 1180 örnek ve %80,66'lık payla *diğer dilde ifade etme kolaylığı*'nin en çok başvurulan düzenek karıştırımı işlevi olduğu ve ayrıca sıklık açısından diğer tüm işlevlerin açık ara farkla önünde olduğu görülmektedir. Nitekim ikinci sırada yer alan *vurgulama/onay* (203 örnek, %13,88'lik pay) işlevinin sıklığının bile beş katından daha büyük bir sıklık değerine iyedir. Bununla birlikte *vurgulama/onay*'ın sıklığı da üçüncü sırada yer alan *duyusallık* (46 örnek, %3,14'lik pay) işlevininin yaklaşık beş katıdır ve böylece o da kendisinden sonrakilerin büyük farkla önündedir. Duyusallık ve ondan sonra gelen işlevlerin sıklıkları ise toplam karıştırım örneği sayısı (1463) kıyaslandığı zaman çok düşüktür ve hatta dayanışma ve ikna işlevlerinin yalnızca birer örneği saptanmıştır. Sözü geçen durumlar dikkate alındığında ikidilli Bulgaristan Türkleri arasındaki günlük etkileşimlerde yapılagelen düzenek karıştırımlarının tamamına yakınının birlikte bakıldığında tüm karıştırım örneklerinin yaklaşık %95'ini kapsayan *diğer dilde ifade etme kolaylığı* ve *vurgulama / onay* işlevlerine yönelik olduğunu söylemek mümkündür.

Üçüncü araştırma sorusunun yanıtlandırılmasında ikinci soru kapsamında elde edilen sonuçlar dikkate alınmış ve karıştırım örneklerinin işlevlere göre sıklık değerleri kendi içinde karşılaştırılmak üzere istatistik alanında uzman olan bir akademisyenden yardım alınmıştır. Bu bağlamda sıklıklar arasındaki istatistiksel anlamlı fark durumunu saptamak için *ki-kare testi* uygulanmıştır. Böylelikle de karıştırım sıklıkları temelinde hangi işlevin hangi işleve göre istatistiksel olarak anlamlı fark gösterdiği ortaya konmuştur.

Alanyazındaki konuya ilgili çalışmalar arasında düzenek değiştiriminin hangi işlevler bağlamında yapıldığını ve hangi işlevin kullanım bakımından ön plana çıktığını belirlemeyi amaçlayan çalışmalar vardır. Bununla birlikte bu çalışma, alanyazında pek fazla üzerinde durulmadığı görülen ikidilli Bulgaristan Türkleri'nin düzenek değiştirimleri konusu kapsamındaki düzenek karıştırımı olgusu özelinde hareket edilmesi ve bu bağlamda karıştırım işlevlerinin ve işlevlerdeki karıştırım sıklıklarının saptanması ile birlikte işlev ulamları arasındaki istatistiksel anlamlı fark durumunun ortaya konmasının hedeflenmesi gibi yönleri dikkate alındığında alanyazındaki konuya ilişkin diğer çalışmalardan ayrılan öncü nitelikte bir çalışma olarak kendisini göstermektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Fikir – İ.O.A., G.S.E.; Tasarım – İ.O.A., G.S.E.; Denetleme – İ.O.A., G.S.E.; Kaynaklar – İ.O.A., G.S.E.; Veri Toplanması ve/veya İşlemesi – İ.O.A., G.S.E.; Analiz ve/veya Yorum – İ.O.A., G.S.E.; Literatür Taraması – İ.O.A., G.S.E.; Yazıyı Yazan – İ.O.A., G.S.E.; Eleştirel İnceleme – İ.O.A., G.S.E.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemişlerdir.

Finansal Destek: Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Author Contributions: Concept – İ.O.A., G.S.E.; Design – İ.O.A., G.S.E.; Supervision – İ.O.A., G.S.E.; Resources – İ.O.A., G.S.E.; Data Collection and/or Processing – İ.O.A., G.S.E.; Analysis and/or Interpretation – İ.O.A., G.S.E.; Literature Search – İ.O.A., G.S.E.; Writing Manuscript – İ.O.A., G.S.E.; Critical Review – İ.O.A., G.S.E.

Declaration of Interests: The authors declare that they have no competing interest.

Funding: The authors declare that this study had received no financial support.

Kaynaklar

- Abdeldjebar, B., & Smaine, K. (2021). Dialectal Arabic and English code-switching: The case of the Department of Foreign Languages at Tahri Mohamed University, Béchar. *Dirassat Journal*, 10(2), 319–333.
- Abu-Melhim, A.R. (2012). The phenomenon of Arabic-English code-switching on television programs. *European Journal of Social Sciences*, 35(4), 452–457.
- Al Heetia, N. H., & Al Abdely, A. A. (2016). Types and functions of code-switching in the English language used by Iraqi doctors in formal setting. *International Journal of Advanced Research and Review*, 1(8), 10–18.
- Alenezi, A. A. (2010). Students' languages attitude towards using code-switching as a medium of instruction in the college of health sciences: An exploratory study. *Annual Review of Education, Communication and Language Sciences*, 7, 1–22.
- Azlan, N. M. N. I., & Narasuman, S. (2013). The role of code-switching as a communicative tool in an ESL teacher education classroom. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 90, 458–467. [CrossRef]
- Babalola, E. T., & Taiwo, R. (2009). Code-switching in contemporary Nigerian hip-hop music. *Itupale Online Journal of African Studies*, 1, 1–26.
- Brezjanovic-Shogren, J. (2011). *Analysis of code-switching and code-mixing among bilingual children: Two case studies of Serbian-English language interaction* [Doktora tezi, Wichita State University]. <https://soar.wichita.edu/handle/10057/5051>

- Brice, A., & Anderson, R. (1999). Code mixing in a young bilingual child. *Communication Disorders Quarterly*, 21(1), 17–22. [CrossRef]
- Çetinoğlu, Ö., & Çöltekin, Ç. (2016). Part of speech annotation of a Turkish-German code-switching corpus. In *Proceedings of the LAW X – The 10th Linguistic Annotation Workshop* (pp. 120–130). Almany. [CrossRef]
- Constantin, M. (2014). The ethno-cultural belongingness of Kalderash, Rudars, Tatars, and Turks in Romania and Bulgaria (1990–2012). *Sociologie Românească*, 12(4), 5–27.
- Crystal, D. (1987). *The encyclopedia of language*. Cambridge University Press.
- David, M. K. (2003). Role and functions of code-switching in Malaysian courtrooms. *Multilingua – Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication*, 22(1), 5–20. [CrossRef]
- Dey, A., & Fung, P. (2014). A Hindi-English code-switching corpus. In *Proceedings of the ninth international conference on language resources and evaluation (LREC'14)* (pp. 26–31). Mayıs, İzlanda.
- Duran, L. (1994). Toward a better understanding of code switching and interlanguage in bilinguality: Implications for bilingual instruction. *Journal of Educational Issues of Language Minority Students*, 14, 69–88.
- Ekinci, M. U. (2018). *Bulgaristan siyasetini anlama kılavuzu*. Set.
- Eldin, A. A. T. S. (2014). Socio linguistic study of code switching of the Arabic language speakers on social networking. *International Journal of English Linguistics*, 4(6), 78–86. [CrossRef]
- Escamilla, K. (2007). *The role of code-switching in the written expression of early-elementary simultaneous bilinguals* [Bildiri sunumu]. Amerika Eğitim Araştırmaları Birliği'nin Yıllık Konferansı, Şikago, ABD.
- Gebhardt, J. (2011). *Speech recognition on English-Mandarin code-switching data using factored language models* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Hong Kong Bilim ve Teknoloji Üniversitesi.
- Grant, A. P. (2019). Contact-induced linguistic change: An introduction. In A. P. Grant (Ed.), *The Oxford handbook of language contact* (ss. 1–47). Oxford University Press.
- Grosjean, F. (1982). *Life with two languages: An introduction to bilingualism*. Harvard University Press.
- Gulzar, M. A. (2010). Code-switching: Awareness about its utility in bilingual classrooms. *Bulletin of Education and Research*, 32(2), 23–44.
- Gumperz, J. J. (Ed.). (1982). *Language and social identity*. Cambridge University Press.
- Hoffman, C. (1991). *An introduction to bilingualism*. Longman.
- Holmes, J. (2008). *An introduction to sociolinguistics* (3. basım). Longman.
- Holmes, J. (2013). *An introduction to sociolinguistics* (4. basım). Routledge.
- Hughes, C. E., Shaunessy, E. S., Brice, A. R., Ratliff, M. A., & McHatton, P. A. (2006). Code switching among bilingual and limited English proficient students: Possible indicators of giftedness. *Journal for the Education of the Gifted*, 30(1), 7–28. [CrossRef]
- Kim, E. (2006). Reasons and motivations for code-mixing and code-switching. *Issues in EFL*, 4, 43–61.
- Lazarova, A., & Rainov, V. (2011). On the minority languages in Bulgaria. In G. Sticel (Ed.), *National, regional and minority languages in Europe* (ss. 97–106). Contributions to the Annual Conference 2009 of EFNIL in Dublin.
- Lin, A. M. Y. (1996). Bilingualism or linguistic segregation? Symbolic domination, resistance and code-switching in Honk Kong schools. *Linguistics and Education*, 8(1), 49–84. [CrossRef]
- Meyerhoff, M. (2006). *Introducing sociolinguistics*. Routledge.
- Mukti, T. W. P., & Muljani, R. (2016). Code switching in the instructions of English language education study program lecturers. *LLT Journal: A Journal on Language and Language Teaching*, 19(1), 46–60. [CrossRef]
- Musk, N. (2010). Code-switching and code-mixing in Welsh bilinguals' talk: Confirming or refuting the maintenance of language boundaries? *Language, Culture and Curriculum*, 23(3), 179–197. [CrossRef]
- Ningsih, E. P., Rufinus, A., & Bunau, E. (2019). Code switching and code mixing in English teaching-learning process. *Equatorial Education and Learning Journal*, 8(3), 1–10. [CrossRef]
- Özlem, K. (2019). *Türkiye-Bulgaristan ilişkileri ve Türk azınlık*. Dora.
- Paradis, J., Nicoladis, E., & Genesee, F. (2000). Early emergence of structural constraints on code-mixing: Evidence from French-English bilingual children. *Bilingualism: Language and Cognition*, 3(3), 245–261. [CrossRef]
- Pfaff, C. W. (1979). Constraints on language mixing: Intrasentential code-switching and borrowing in Spanish/English. *Language*, 55(2), 291–318. [CrossRef]
- Shin, S. Y. (2010). The functions of code-switching in a Korean Sunday school. *Heritage Language Journal*, 7(1), 91–116. [CrossRef].
- Speed, T. (2017). The Turkish language in Northeastern Bulgaria: An intersection of the cosmopolitan and the provincial. *Любословие*, 17, 100–117.
- Sridhar, S. N., & Sridhar, K. K. (1980). The syntax and psycholinguistics of bilingual code-mixing. *Studies in the Linguistic Sciences*, 10(1), 203–215.
- Wardhaugh, R. (2006). *An introduction to sociolinguistics* (5. basım). Blackwell Publishing.
- Yalimov, İ. (2015). *Bulgaristan'da azınlık hak ve özgürlükleri sorunu*. Müslümanlar Diyaneti Başmüftülüğü.
- Yalimov, İ. (2016). *Bulgaristan Türk topluluğunun etnokültürel ve dinsel kimliği*. Müslümanlar Diyaneti Başmüftülüğü.
- Yaman, İ., & Ekmekçi, E. (2018). İngiliz dili eğitimi alanında yaygın bir şekilde kullanılan bazı terimlerin Türkçe'ye aktarımı sorunu. *Diyelektolog Sosyal Araştırmalar Hakemli Dergisi*, 18, 143–167. [CrossRef]